

Sygn. akt III Ca 476/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa E. O.

przeciwko K. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 30 listopada 2017 r., sygn. akt VIII C 418/16

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od powódki na rzecz pozwanego 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Tomasz Pawlik

Sygn. akt III Ca 476/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem, wydanym w postępowaniu uproszczonym, Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki 440 zł wraz z ustawowymi odsetkami:

- od 11.10.2015 r. od sumy 140 zł,

- od 11.11.2015 r. od sumy 150 zł,

- od 11.12.2015 r. od sumy 150 zł.

Jednocześnie w pkt 2 oddalił powództwo w pozostałej części, a w pkt 3 zasądził od pozwanego na rzecz powódki 101,93 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że strony zawarły 21.02.2015 r. umowę o naukę, przy czym powódka – prowadząca działalność gospodarczą- była organizatorem kursu kształcenia zawodowego przygotowującego do złożenia egzaminów eksternistycznych w zakresie liceum ogólnokształcącego. Integralną częścią tej umowy był „Regulamin kursów do państwowych egzaminów eksternistycznych”. Pozwany jako słuchacz zapoznał się z treścią Regulaminu i zaakceptował

jego treść. W Regulaminie przewidziano, że rezygnacja z kursu wymaga formy pisemnej i należy ją złożyć w biurze organizatora bądź wysłać pocztą. Jednocześnie Regulamin wykluczał możliwość rezygnacji drogą elektroniczną, chociaż taka forma była przewidziana ogólnie dla komunikacji między stronami.

Wiadomością mailową z 7.01.2016r. pozwany poinformował powódkę, że rezygnuje z dalszej edukacji z powodu wyjazdu za granicę. Jednocześnie powołał się na wcześniejszą korespondencję elektroniczną, zawierającą już jego zdaniem rezygnację z kursu.

Pozwany nie zapłacił należności z tytułu czesnego za okres od października 2015r. do lutego 2016r..

Na bazie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I-instancji uznał roszczenie za zasadne w części dotyczącej czesnego za okres X-XII 2015r.. W pozostałej części ocenił roszczenie za bezzasadne, stwierdzając, że pozwany skutecznie wypowiedział w tym zakresie umowę (...).01.2016r., gdyż jego oświadczenie złożone drogą elektroniczną tego dnia zawierało jednoznaczną wolę rezygnacji z kursu i dotarło do powódki. Odnosząc się do zastrzeżonej w Regulaminie formy oświadczenia o rezygnacji z kursu Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że niezachowanie tej formy nie zostało poddane przez strony rygorowi nieważności. W tej sytuacji forma wypowiedzenia została zastrzeżona jedynie dla celów dowodowych (art.76 k.c.).

O odsetkach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art.481 § 1 i 2 k.c., a o kosztach procesu na zasadzie art.100 k.p.c..

Od opisanego wyroku, w części dotyczącej oddalenia powództwa, apelację wniosła powódka. Skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenia na jej rzecz dalszych 300 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania za obie instancje.

W apelacji zarzucono Sądowi Rejonowemu:

- naruszenie art.233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i pominięcie, że z zeznań powódki wynikało, że regulamin został doręczony pozwanemu w dniu zawarcia umowy,
- art.233 k.p.c. poprzez błędną ocenę-na bazie regulaminu-że doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy drogą elektroniczną,
- art.328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie dlaczego odmówiono wiarygodności zeznaniom powódki i nieuwzględnienie wszystkich dowodów w przeprowadzonym postępowaniu.

W uzasadnieniu apelacji generalnie kwestionowano możliwość – w świetle łączącej strony umowy- rezygnacji z kursu poprzez korespondencję elektroniczną. Podniesiono też, że wypowiedzenie umowy było uzależnione od uregulowania czesnego za cały dotychczasowy okres rozliczeniowy, czego pozwany nie uczynił.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów postępowania odwoławczego.

W odpowiedzi na apelację kwestionował zapis umowy uzależniający możliwość wypowiedzenia od zapłaty czesnego za okres rozliczeniowy. Podniósł, że zapis ten stanowi klauzulę niedozwoloną z tego względu, że prawo powódki do rozwiązania umowy nie zostało w ten sposób ograniczone. Wskazał, że celem wypowiedzenia umowy jest rozwiązanie stosunku prawnego, co pozostaje bez związku z obowiązkiem zapłaty świadczenia głównego.

Pozwany zwrócił też uwagę, że bezsporne ostatecznie było iż pozwanego wiąże doręczony mu Regulamin, a zatem zarzuty apelacji w tym zakresie są bezprzedmiotowe.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zarzuty apelacji dotyczące oceny wiarygodności zeznań powódki są o tyle bezprzedmiotowe, że bezsporne na obecnym etapie postępowania jest, że pozwanemu doręczono we właściwym czasie Regulamin, który stał się integralną częścią umowy.

Okoliczność ta podlegała ustaleniu, między innymi ,na podstawie zeznań powódki, przy czym Sąd Rejonowy odniósł się szczegółowo do tych zeznań w uzasadnieniu. Odmawiając tym zeznaniom w części wiarygodności, ocenił jednak – zgodnie z twierdzeniami powódki, na podstawie całokształtu materiału dowodowego- że Regulamin stanowi integralną część umowy.

Skarżąca nie kwestionuje ustaleń Sądu I instancji dotyczących faktu złożenia przez pozwanego oświadczenia o rezygnacji z kursu w drodze elektronicznej. Podważa jedynie skuteczność tego oświadczenia.

Niezrozumiały jest zatem zarzut naruszenia granic swobodnej oceny dowodów poprzez ustalenie, że doszło do skutecznego rozwiązania umowy, gdyż zarzut ten dotyczy prawa materialnego tj. nie ustaleń Sądu, a ocen prawnych Sądu dokonanych na podstawie bezspornych w zasadzie ustaleń faktycznych.

Niezależnie od tego dokonanie przez Sąd I instancji oceny prawnej, że pozwany –poprzez swoje oświadczenie przesłane mailem - skutecznie wypowiedział umowę nie naruszało prawa materialnego. Trafnie zauważono, wskazując na treść art. 76 k.c., że gdy strony zastrzegły dokonanie czynności w formie pisemnej, nie określając skutków niezachowania tej formy, w razie wątpliwości poczytuje się, że była ona zastrzeżona wyłącznie dla celów dowodowych. Podzielić też należy ocenę, że strony nie zastrzegły rygoru nieważności na wypadek niezachowania pisemnej formy wypowiedzenia. Rygoru takiego nie przewiduje treść stosownego paragrafu Regulaminu, natomiast gdy powódka jest przedsiębiorcą a pozwany konsumentem, nie sposób wywodzić takiego rygoru z pośredniej interpretacji całej umowy i Regulaminu.

Okoliczność, że pozwany posiadał status konsumenta miała też zasadnicze znaczenie, dla oceny czy wiążący był dla niego zapis Regulaminu, uzależniający możliwość wypowiedzenia umowy (rezygnacji z kursu) od zapłaty czesnego za okres rozliczeniowy. Rację ma w tym zakresie pozwany, że taki zapis stanowił niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art.385¹ k.c. ,gdyż kształtował jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Rozwiązanie umowy nie ma bezpośredniego związku z zapłatą świadczenia głównego. Trzeba więc traktować takie postanowienie jako sposób na utrudnianie czy też wręcz uniemożliwianie (w przypadku trudnej sytuacji materialnej konsumenta) rozwiązania stosunku prawnego przez konsumenta.

Trafnie też podnosi pozwany, że symetryczne ograniczenia nie zostały przewidziane w umowie dla przedsiębiorcy, co wyczerpuje opis niedozwolonego postanowienia umownego z art.385³ pkt 16 k.c..

Reasumując, opisane postanowienie umowne nie wiązało pozwanego, a zatem mógł on skutecznie wypowiedzieć umowę, pomimo tego, że nie uiszczył czesnego za okres rozliczeniowy.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji na zasadzie art.385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono przy zastosowaniu art.98 § 1 i art.108 § 1 k.p.c.

SSO Tomasz Pawlik